

ЗВІТНІСТЬ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

CASH FLOW STATEMENT AS AN ELEMENT OF INFORMATION SUPPORT FOR ANALYSIS OF FINANCIAL STATUS OF THE ENTERPRISE

У статті розглянуто структуру Звіту про рух грошових коштів та алгоритм його складання за прямим методом. Визначено, що Звіт про рух грошових коштів надає додаткову інформацію для користувачів фінансової звітності щодо змін, що сталися у балансі підприємства, а також відносно того, наскільки суттєвими є статті доходів та витрат, що були отримані та сплачені грошовими коштами. Зазначено, що основним інструментом для оцінки фінансового стану підприємства є аналіз, за допомогою якого можна об'єктивно оцінити внутрішні і зовнішні відносини аналізованого об'єкта: охарактеризувати його платоспроможність, ефективність і доходність діяльності, перспективи розвитку, а потім за його результатами прийняти обґрунтовані рішення. Досліджено методику аналізу грошових потоків у розрізі різних видів діяльності. Внесено пропозиції щодо покращення інформативності Звіту про рух грошових коштів та оперативності розрахунків якості грошового обороту.

Ключові слова: звіт про рух грошових коштів, інформаційне забезпечення, аналіз, операційна діяльність, фінансова діяльність, інвестиційна діяльність, чистий грошовий потік.

В статтє рассмотрена структура Отчета о движении денежных средств и алгоритм

его составления прямым методом. Определено, что Отчет о движении денежных средств предоставляет дополнительную информацию для пользователей финансовой отчетности по изменениям, которые произошли в балансе предприятия, а также относительно того, насколько существенными являются статьи доходов и расходов, которые были получены и оплачены денежными средствами. Отмечено, что основным инструментом для оценки финансового состояния предприятия является анализ, с помощью которого можно объективно оценить внутренние и внешние отношения анализируемого объекта: охарактеризовать его платежеспособность, эффективность и доходность деятельности, перспективы развития, а затем за его результатами принять обоснованные решения. Исследована методика анализа денежных потоков в разрезе различных видов деятельности. Внесены предложения по улучшению информативности Отчета о движении денежных средств и оперативности расчетов качества денежного оборота.

Ключевые слова: отчет о движении денежных средств, информационное обеспечение, анализ, операционная деятельность, финансовая деятельность, инвестиционная деятельность, финансовая деятельность, чистый денежный поток.

УДК 336.64

Томчук О.Ф.

к.е.н., доцент, доцент кафедри аналізу та статистики

Вінницький національний аграрний університет

The article examined the structure of the cash flow statement and the algorithm for its compilation by a direct method. It is determined that the main and the only source of information on cash flows as a result of the activities of the enterprise is the cash flow statement, which is based in the market economy on the generalized data of financial accounting and which is the information link that joins the enterprise with the society and business partners-users of information on the cash flow as a result of operating, financing and investing activities. In modern economic conditions, cash funds play an important role in the operation of the enterprise. On the one hand, they are an integral part of all stages of economic activity – from the acquisition of inventories to settlements with customers, and, on the other hand, they determine the current and future financial position of the enterprise. Information on the changes in cash flows in terms of operating, financing and investing information is presented in the cash flow statement. It should be noted that the usefulness of this form of reporting is based on its provision of the information on where (for what purposes) the funds are spent at the enterprise and serves as a liquidity indicator (in the sense of the ability to repay short-term obligations). It is noted that the main tool for assessing the financial condition of the enterprise is the analysis, through which it is possible to assess objectively the internal and external relations of the analyzed object, i.e. describe its solvency, efficiency and profitability of activities, prospects for development, and then make reasoned decisions based on its results. The methodology of analysis of cash flows in the context of different types of activity is examined. Proposals on the improvement of the information value of the cash flow statement and efficiency of calculating the quality of the monetary circulation are made. The quality of information is a determining factor in the sound decision-making and effectiveness of financial management. It must meet certain requirements. The cash flow statement is extremely important information for both the enterprise management and its investors and creditors.

Key words: cash flow statement, information support, analysis, operating activity, financing activity, investing activity, net cash flow.

Постановка проблеми. У процесі свого функціонування підприємство вступає у відносини із суб'єктами зовнішнього середовища. Для того, щоб ці відносини були успішними та підприємство мало змогу реалізувати свої інтереси у цих відносинах, воно повинно будувати ефективну систему інформаційного забезпечення фінансового стану. Основне та єдине джерело інформації про надходження та витрати грошових коштів у результаті діяльності підприємства – Звіт про рух грошових коштів, який базований у ринковій еко-

номіці на узагальнених даних фінансового обліку і є інформаційною ланкою, що зв'язує підприємство зі суспільством та діловими партнерами-користувачами інформації про рух грошових потоків у результаті операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Вичерпна, достовірна, своєчасна і зрозуміла інформація є запорукою прийняття оптимальних фінансових рішень щодо оцінки здатності підприємства залучати й використовувати кошти та їх еквіваленти, його платоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Різним аспектам проблеми інформаційного забезпечення підприємств за останні роки присвячено багато робіт зарубіжних та вітчизняних учених-економістів. У цих роботах досить детально розглядається формування системи економічної інформації грошових коштів суб'єктів реального сектора економіки. Однак із розвитком фінансового менеджменту та фінансово-економічного аналізу категорія грошових коштів усе більше набуває практичного пристосування і вимагає більш глибокого розгляду в науково-теоретичному аспекті.

Питанню формування інформаційного забезпечення грошових коштів на підприємствах присвячено багато публікацій у спеціалізованій літературі, а також досліджень науковців, таких як: О.Я. Базилінська, В.В. Бочаров, І.О. Бланк, В.В. Ковальов, О.М. Сорокіна, В.В. Томчук, Ю.С. Цал-Цалко, А.Д. Шеремет, О.В. Яріш та ін. Проте питання композиційної структури та інформаційного навантаження оновленого звіту про рух грошових коштів висвітлені у наукових фахових джерелах не досить.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз звіту про рух грошових коштів, який передбачає отримання інформації про грошові потоки для характеристики здібності підприємства генерувати власні грошові кошти та своєчасно управляти ними.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реформування та розвиток економіки України характеризується ускладненням фінансово-господарських зв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності, активним запровадженням міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Грошові кошти є важливим елементом економічних відносин, тому сьогодні постає питання надання користувачам для прийняття рішень повної та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів, що є саме метою Звіту про рух грошових коштів.

Формування Звіту про рух грошових коштів агропромисловими підприємствами регламентовано Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності [1, 2].

Грошові кошти – це готівка (у касі в національній та іноземній валютах), кошти на рахунках у банках (поточних та інших рахунках в національній та іноземній валютах) та депозити до запитання. Еквіваленти грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються в певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни їхньої вартості.

У сучасних економічних умовах грошові кошти відіграють важливу роль в існуванні підприємства. Вони, з одного боку, є невід'ємною складовою частиною на всіх етапах господарської діяльності –

від придбання виробничих запасів до розрахунків з покупцями, а з іншого – зумовлюють поточне та майбутнє фінансове положення підприємства. Грошові кошти є набагато більшим, ніж простий інструмент, що сприяє розвитку економіки, тому необхідно визначати стратегію і тактику управління їхнім формуванням і, як наслідок, використанням. Інформація про зміни у складі грошових коштів у розрізі операційної, фінансової та інвестиційної інформації представлена у Звіті про рух грошових коштів.

Операційна діяльність – основна діяльність підприємства (що пов'язана з головною метою створення підприємства), а також інші види діяльності, які не належить до інвестиційної та фінансової.

Прикладами руху грошових коштів від операційної діяльності можуть бути [3, с. 287]:

- надходження грошових коштів від реалізації товарів і надання послуг;
- надходження у вигляді роялті, авторських гонорарів, комісійних, а також інші надходження;
- виплати грошових коштів постачальникам товарів і послуг;
- виплати грошових коштів працівникам, а також виплати за їх дорученням;
- надходження і виплати грошових коштів страховою компанією у вигляді премій, претензій, анuitетів і інших видів страхової допомоги;
- виплати грошових коштів або компенсація податку на прибуток, якщо вони безпосередньо належать до фінансової або інвестиційної діяльності;
- надходження і виплати грошових коштів у межах контрактів, укладених із дилерськими або торговими цілями.

Інвестиційна діяльність – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є частиною еквівалентів грошових коштів.

Прикладами руху грошових коштів від інвестиційної діяльності можуть бути:

- виплати грошових коштів для придбання (надходження від реалізації) основних засобів, нематеріальних активів та інших довгострокових активів. Ці виплати включають також ті, які пов'язані з капіталізованими витратами на розроблення і будівництво основних засобів власними силами підприємства;
- виплати коштів для придбання (надходження від реалізації) власного капіталу або боргових інструментів інших підприємств, а також паїв у спільних підприємствах (окрім виплат на придбання інструментів, які визнаються еквівалентами грошових коштів або вираховуються з дилерськими або торговими цілями);
- аванси в грошових коштах і позики (окрім авансів і позик фінансових установ), надані третім особам;

– надходження грошових коштів від повернення авансів і позик (окрім авансів і позик фінансових установ), наданих третім особам;

– виплати (надходження) за ф'ючерсними і форвардними контрактами, опціонами і контрактами «своп», крім випадків, коли ці контракти укладаються з дилерською або торговою метою або виплати за ними класифікуються як фінансова діяльність.

Фінансова діяльність – діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Прикладами руху грошових коштів від фінансової діяльності можуть бути:

– надходження грошових коштів від випуску акцій або інших інструментів власного капіталу;

– виплати грошових коштів власникам для придбання або викупу раніше випущених акцій підприємства;

– надходження грошових коштів від випуску незабезпечених боргових зобов'язань, позик, векселів, облігацій, іпотек, а також інших коротко- або довгострокових запозичень;

– виплати грошових коштів для погашення позик;

– виплати грошових коштів орендарем для зменшення наявної заборгованості, пов'язаної з фінансовою орендою.

До Звіту про рух грошових коштів не входять [3, с. 292]:

– внутрішні зміни у складі грошових коштів підприємств;

– негрошові операції підприємств (отримання активів у формі фінансової оренди; бартерні операції; перетворення зобов'язань на власний капітал, придбання активів за рахунок позики банку без надходження суми позики на рахунок підприємства тощо).

Відповідно до міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку для складання звіту про рух грошових коштів можуть застосовуватися такі методи [4, с. 342]:

1) прямий метод – за яким розкриваються основні види надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів із розкриттям конкретних джерел та напрямів використання у розрізі видів діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна);

2) непрямий метод – за яким чистий фінансовий результат діяльності підприємства коригується відповідно до впливу операцій негрошового характеру; будь-яких відрахувань або нарахувань минулих чи майбутніх надходжень грошових коштів, що відносяться до операційної діяльності; будь-яких відрахувань або нарахувань минулих чи майбутніх виплат грошових коштів, що відносяться до операційної діяльності; статей доходу або витрат, пов'язаних із рухом грошових коштів від інвестиційної чи фінансової діяльності.

Прямий метод передбачає безпосередній аналіз показників первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, в яких відображено господарські операції з грошовими коштами. На підставі даних окремих документів визначаються загальні суми з надходження і витрачання грошових коштів. За допомогою наступного порівняння отриманих величин встановлюється, чи вистачило грошових надходжень від певної діяльності для забезпечення пов'язаних із нею витрат. Застосування цього методу вимагає від бухгалтера ретельного ведення аналітичного обліку, тобто постійного накопичення даних про зміни грошових коштів із детальним зазначенням джерел їх отримання і напрямів витрачання [3, с. 290].

До переваг прямого способу складання належить те, що він дозволяє оцінити надходження і витрачання коштів на підприємство за окремими статтями, тому прямий метод використовується під час планування грошових потоків.

За непрямого методу базовий показник – фінансовий результат від діяльності звітної періоду до оподаткування – коригується на зміни в сумі залишків виробничих запасів, дебіторської і кредиторської заборгованості, що відбулися за рік у результаті операційної діяльності, а також зміни доходів і витрат майбутніх періодів, обороти негрошових статей (амортизація необоротних активів, курсові різниці) та інших статей фінансової звітності, пов'язаних із рухом коштів від інвестиційної та фінансової діяльності [3, с. 291].

Структуру Звіту про рух грошових коштів та алгоритм його складання за прямим методом наведено на рис. 1 [3, с. 292].

Вважаємо, що Баланс та Звіт про фінансові результати надають користувачам інформацію щодо ресурсів, якими володіє підприємство та джерел цих ресурсів на певну дату, а також інформацію щодо результативності діяльності підприємства протягом певного часу. Звіт про рух грошових коштів надає додаткову інформацію для користувачів фінансової звітності щодо змін, що сталися у балансі підприємства, а також щодо того, наскільки суттєвими є статті доходів та витрат, що були отримані та сплачені грошовими коштами.

Інформація Звіту про рух грошових коштів за поточний та попередні періоди використовується також для визначення майбутнього потоку грошових коштів, що дає змогу користувачам оцінити здатність підприємства проводити діяльність у майбутньому та погашати свої зобов'язання.

Чисте надходження грошових коштів – це перевищення суми надходжень грошових коштів над сумою їх видатків у звітному році, а чисте витрачання – перевищення суми видатків грошових коштів над їх надходженням.

Вважається, що управління підприємством є добрим, якщо чистий рух грошових коштів у резуль-

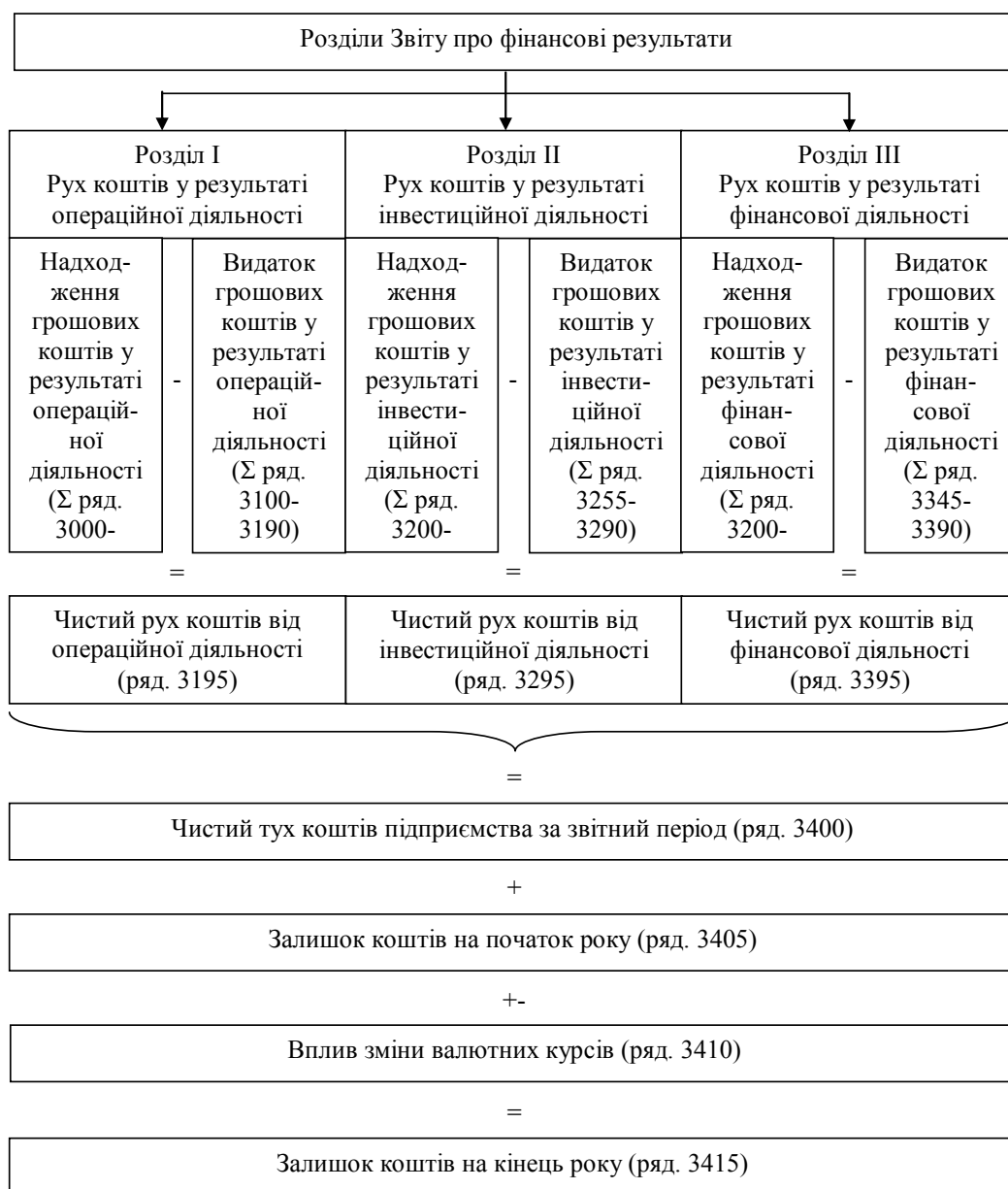

Рис. 1. Структура Звіту про рух грошових коштів, складеного за прямим методом

таті операційної діяльності має позитивне значення, інвестиційної – від’ємне, фінансової – від’ємне.

Це означає, що в результаті операційної діяльності, а саме – від реалізації продукції, підприємство отримує досить грошових коштів, щоб мати можливість інвестувати ці кошти, а також погашати залучені кошти. При цьому підприємству досить для здійснення інвестицій тільки власних засобів [5, с. 113].

Якщо з урахуванням цих умов чистий рух засобів від усіх видів діяльності також має позитивне значення, то можна говорити, що керівництво повністю справилося зі своїми функціями.

Управління підприємством є нормальним, якщо чистий рух грошових коштів у результаті операційної діяльності має позитивне значення, інвестиційної – від’ємне, фінансової – позитивне.

За такого управління на придбання необоротних активів спрямовуються кошти не тільки від операційної, а й від фінансової діяльності. Чистий рух коштів від усіх видів діяльності за звітний період також бажано, щоби був позитивним.

Управління підприємством є кризовим, якщо чистий рух грошових коштів у результаті операційної діяльності має від’ємне значення, інвестиційної – позитивне, фінансової – позитивне.

У цьому разі підприємство фінансує витрати операційної діяльності за рахунок надходжень від інвестиційної та фінансової діяльності. Така структура допустима тільки для заново створених підприємств, що ще не почали працювати на повну потужність і знаходяться на початковій стадії розвитку.

Як видно з рис. 1, після визначення чистого руху коштів від трьох видів діяльності (операцій-

ної, інвестиційної і фінансової) визначається чистий рух коштів за звітний період (р. 3400). Сальдо (чистий рух коштів) повинне бути рівним збільшенню (зменшенню) залишку коштів між двома звітними періодами.

Слід зазначити, що корисність цієї форми звітності полягає у тому, що вона надає інформацію про те, куди (на які цілі) витрачаються кошти на підприємстві і виконує роль індикатора ліквідності (у розумінні здатності погашати короткострокові зобов'язання).

За прямим методом показники розкриваються вертикально: спершу за джерелами генерування грошових коштів із наступним розкриттям інформації про їх витрачання за конкретними напрямками. У Звіті про рух грошових коштів, складеному за прямим методом, показники за звітний період наводяться в одній графі. При цьому суми надходжень відносяться на збільшення грошових коштів у результаті операційної діяльності, а витрачання (відображаються у дужках) – на видаток коштів [5, с. 115].

На думку В.В. Бочарова, крім прямого та непрямого методів визначення величини грошових коштів, є метод ліквідного грошового потоку, який дає змогу підприємству оперативно розрахувати грошові потоки на підприємстві [6, с. 120]. Аналіз ліквідності чистого грошового потоку дає змогу дослідити можливості підприємства щодо здійснення необхідних платежів і виконання фінансових зобов'язань.

Отже, цей Звіт дає змогу оцінити правильність прийнятих управлінських рішень щодо розпорядження грошовими коштами.

Основним інструментом для оцінки фінансового стану підприємства є аналіз, за допомогою якого можна об'єктивно оцінити внутрішні і зовнішні відносини аналізованого об'єкта: охарактеризувати його платоспроможність, ефективність і доходність діяльності, перспективи розвитку, а потім за його результатами прийняти обґрунтовані рішення. Тому аналіз руху грошових коштів є однією з актуальних проблем для управління підприємством.

Аналіз руху грошових коштів полягає головним чином у визначенні моментів і розмірів грошових надходжень і видатків. Ключовим моментом аналізу грошових потоків є розрахунок чистого грошового потоку від операційної діяльності. На основі даних про грошові потоки визначається фінансова гнучкість підприємства, тобто його здатність генерувати грошові кошти для своєчасного реагування на різкі зміни конкурентного і ринкового середовища, непередбачувані потреби і можливості.

Відсутність мінімально необхідного запасу грошових коштів може свідчити про фінансові ускладнення. Надлишок грошових коштів може бути ознакою того, що підприємство має збитки,

причому причина цих збитків може бути пов'язана як з інфляцією та знеціненням грошей, так і з втраченими можливостями їх вигідного розміщення й отримання додаткових доходів. У будь-якому разі саме аналіз грошових потоків дасть встановити реальний фінансовий стан на підприємстві.

Тому для підвищення інформативності Звіту про рух грошових коштів та оперативності розрахунків якості грошового обороту пропонуємо виділити окремі рядки вхідного та вихідного грошового потоку в розрізі видів діяльності та загалом по підприємству, зокрема для вхідного грошового потоку від операційної діяльності – р. 3096, інвестиційної діяльності – р. 3251, для фінансової діяльності – р. 3341; для вихідних потоків – від операційної діяльності – р. 3191, інвестиційної діяльності – р. 3291, для фінансової діяльності – р. 3391.

Аналіз грошових потоків є одним із ключових моментів аналізу фінансового стану підприємства, оскільки завдяки йому вдається з'ясувати, чи спроможне підприємство організувати управління грошовими потоками так, щоб у будь-який момент у розпорядженні підприємства була достатня кількість грошових коштів [7, с. 356].

Склад чистих грошових потоків Ялтушківської ДСС ІБК і ЦБ НААН наведено в таблиці 1.

Проведені дослідження свідчать, що залишок коштів на кінець року збільшився на 323 тис. грн. за рахунок надходжень від реалізації продукції (робіт, послуг) у результаті операційної діяльності в сумі 20 523 тис. грн. Негативний вплив на зменшення грошових потоків у 2017 році відбувся за рахунок придбання необоротних активів – 1012 тис. грн.

Процес розроблення фінансових рішень залежить від рівня інформаційного забезпечення, вміння аналізувати отримані дані і синтезувати на їх основі варіанти можливих рішень. Тому особлива увага приділяється якості інформації.

Якість інформації є визначальним фактором обґрунтованого прийнятого рішення та ефективності фінансового менеджменту. Воно повинно відповідати певним вимогам. Тому Г.В. Кошельок доповнила вимоги до інформаційного забезпечення аналізу грошових потоків підприємства та сформулювала їх у таблиці 2 [8, с. 238].

Підприємство має відображати своєчасну та достовірну інформацію про зміни у складі грошових коштів, адже за допомогою цієї інформації керівництво може контролювати поточну платоспроможність, приймати оперативні рішення щодо її стабілізації, оцінювати можливість здійснення додаткових інвестицій. Володіючи цією інформацією, можна оцінювати, наскільки стабільним є фінансовий стан підприємства.

Отже, діяльність кожного підприємства прямо залежить від правильної організації обліку та звітності із грошових коштів, адже основу діяльності підприємства становлять операції, які пов'язані з

Таблиця 1

**Склад чистих грошових потоків у розрізі різних видів діяльності
Ялтушківської ДСС ІБК і ЦБ НААН**

Показник	2015 р	2016 р	2017 р	Відхилення (+, -)
1. Чистий рух коштів від операційної діяльності	62	11	1324	1262
2. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	- 55	-	- 1012	- 957
3. Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-	-	-	-
Усього чистого руху коштів	7	11	312	305
4. Залишок коштів на початок року	-	7	18	18
5. Вплив зміни валютних курсових різниць на залишок коштів	-	-	-	-
6. Залишок коштів на кінець року	7	18	330	323

Джерело: сформовано на основі даних фінансової звітності Ялтушківської ДСС ІБК і ЦБ НААН с. Черешневе Барського району Вінницької області за 2015-2017 рр.

Таблиця 2

Вимоги до інформаційного забезпечення аналізу грошових потоків

№ п/п	Вимоги	Зміст
1	Адресність	Доведення інформації до відповідального виконавця
2	Достовірність	Наявність доказів
3	Зворотний зв'язок	Підтвердження або коригування колишніх припущень про грошові потоки
4	Значущість	Можливість впливати на прийняття управлінських рішень у галузі управління грошовими потоками
5	Комплексність	Охоплення інформації з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх факторів
6	Конфіденційність	Обмеження доступності інформації для певного кола осіб за допомогою застосування шифрів і кодів
7	Мобільність	Оперативність збору, обробки та застосування інформації
8	Надійність	Достатня свобода від помилок і упередженості
9	Передбачуваність	Властивість інформації, що допомагає особам, які приймають рішення, підвищити ймовірність реальності прогнозів грошових потоків
10	Періодичність	Надання інформації через певні проміжки часу
11	Повнота	Інформація, достатня для проведення аналізу та прийняття рішень
12	Порівнянність	Інформація про грошові потоки повинна бути порівнянною за часом і за підрозділами
13	Правова коректність	Відповідність інформації вимогам нормативно-правової бази
14	Релевантність	Інформація повинна мати відношення або корисне застосування до дій, до яких вона призначалася
15	Своєчасність	Інформація повинна бути готова і доступна до того часу, коли в ній виникає потреба
16	Сегментація	Чіткий поділ інформаційного потоку на географічний і товарний
17	Стислість	Інформація повинна бути чіткою і не містити нічого зайвого
18	Уніфікованість	Приведення документів до оптимальної однаковості за складом і формами
19	Ясність	Можливість прямого використання інформації про грошові потоки для цілей управління без додаткових коригувань

рухом грошових коштів. Ефективність організації обліку грошових коштів забезпечить раціональний розподіл та використання грошових коштів, а тим самим – успішну діяльність підприємства [9, с. 235].

Інформація, яка міститься у Звіті про рух грошових коштів, є необхідною з таких причин:

- на її основі провадять аналіз можливостей підприємства залучати й використовувати грошові кошти та їх еквіваленти;

- фінансова гнучкість як показник спроможності генерувати суб'єктом господарювання значні суми грошових коштів для вчасного реагування на несприятливі зміни в кон'юктурі ринку прямо

залежить від руху грошових коштів за кілька останніх періодів;

- інколи буває значно кориснішим мати інформацію про рух грошових коштів від господарської діяльності, яка об'єктивніше відображує ефективність діяльності підприємства, ніж про чистий прибуток підприємства за звітний період;

- порівняння грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності дає можливість сформувати думку про активність підприємства в тій чи іншій сфері бізнесу, а також про правильність обраного основного напрямку господарської діяльності тощо.

Аналітичне значення звіту про рух грошових коштів – у тому, що в ньому чітко виділені сфери джерела грошових коштів і грошовомісткі сфери та видно причини, що викликають надходження і витрачання грошових коштів.

Висновки з проведеного дослідження. Підтверджено, що Звіт про рух грошових коштів доповнює звіт про фінансовий стан (баланс) і звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) підприємства інформацією про зміни грошових коштів та їх еквівалентів за звітний рік. Звіт про рух грошових коштів є надзвичайно важливою інформацією як для керівництва підприємства, так і для його інвесторів і кредиторів. Для керівництва підприємства Звіт про рух грошових коштів є необхідним для того, щоб визначити, чи буде в нього досить грошових коштів для погашення зобов'язань із поточної діяльності, якими є можливості фінансування інвестицій, якою є здатність до збільшення виплат персоналу, чи може підприємство погашати кредити в майбутньому. Отже, звіт допомагає планувати інвестиційну і фінансову політику підприємства. Інвестори і кредитори використовують дані Звіту про рух грошових коштів для вирішення питання про здатність менеджменту підприємства керувати ним так, щоб генерувати на рахунках достатню кількість грошових коштів для погашення боргів. Запропоновані зміни щодо введення окремих рядків із відображення надходження і витрачання грошових потоків у розрізі різних видів діяльності підприємства підвищить інформативність Звіту про рух грошових коштів та оперативність розрахунків якості грошового обороту. Для того, щоб вдало та правильно використовувати інформацію, яка міститься в Звіті про рух грошових коштів, необхідно чітко уявляти взаємозв'язок усіх форм фінансової звітності, що насамперед проявляється у розумінні того, як зміни у статтях однієї звітної форми впливають на зміни у значеннях статей іншої.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://buhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx>. (дата звернення: 05.02.2019).
2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. URL: <http://www.minfin.gov.ua>. (дата звернення: 05.02.2019).
3. Фінансовий облік 2: навч. посіб. / Н.М. Ткаченко та ін.; за ред. Н.М. Ткаченко. Київ: Алеута, 2014. 456 с.
4. Томчук О.Ф. Аналіз грошового потоку як елемент оцінки кредитоспроможності підприємства. *Інфраструктура ринку. Електронний науково-практичний журнал*. 2016. Випуск 2. С. 336-340. URL:

<http://market-infr.od.ua/uk/2-2016>. (дата звернення: 08.02.2019).

5. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
6. Бочаров В. В. Фінансовий аналіз: краткий курс; 2-е изд. СПб: Питер, 2008. 240 с.
7. Хроленко О.І., Лободзинська Т.П. Особливості аналізу руху грошових коштів. *Придніпровська державна академія будівництва та архітектури*. 2017. Випуск 3 (08). С. 354–358.
8. Кошельок Г.В. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. Випуск 3 (54). С. 232–239.
9. Томчук В.В. Грошові потоки як об'єкт бухгалтерського обліку у сільськогосподарських підприємствах. *«Економічні науки». Серія «Облік і фінанси»*. *Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет*. 2015. Випуск 12 (2). С. 230–240.

REFERENCES:

1. Natsionalne Polozhennia (Standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» (07.02.2013) № 73 [Electronic resource]. Mode of access : <http://buhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx> (in Ukrainian)
2. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy «Metodychni rekomendatsii shchodo zapovnennia form finansovoi zvitnosti» (28.03.2013) № 433 [Electronic resource]. Mode of access : <http://www.minfin.gov.ua> (in Ukrainian)
3. Tkachenko N.M., Borovych O.V., Tsiutsiak I.L., Tsiutsiak A.L. *Finansovyi oblik 2: navch. posib.* [Financial account 2: navch. posib]. Kyiv: Aleuta. (in Ukrainian)
4. Tomchuk O.F. (2016) Analiz hroshovoho potoku yak element otsinky kredytopromozhnosti pidpriemstva [Analysis of money stream as element of estimation of solvency of enterprise]. (electronic journal), vol. 2, pp. 336-340. Available at: (<http://market-infr.od.ua/uk/2-2016>). (accessed: 08.02.2019).
5. Luchko M.R., Zhukevych S.M., Farion A.I. (2016) *Finansovyi analiz: navchalnyi posibnyk.* [Financial analysis: navch. posib]. Ternopil: TNEU. (in Ukrainian)
6. Bocharov V.V. (2008) *Fynansovyi analiz: kratkyi kurs* [Financial analysis: short-story course]. SPb: Pyter. (in Russian)
7. Khrolenko O.I., Lobodzynska T.P. (2017) *Osoblyvosti analizu rukhu hroshovykh koshtiv* [Features of analysis of motion of money]. *Prydniprovska derzhavna akademiia budivnytstva ta arkhitektury*. vol. 3 (08), pp. 354–358.
8. Koshelok H.V. (2014) *Informatsiine zabezpechennia analizu hroshovykh potokiv pidpriemstva* [Informative providing of analysis of money streams of enterprise]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, vol. 3 (54), pp. 232–239.
9. Tomchuk V.V. (2015) *Hroshovi potoky yak ob'iekt bukhhalterskoho obliku u silskohospodarskykh pidpriemstvakh* [Money streams as object of record-keeping are in agricultural enterprises]. *«Ekonomichni nauky»*. *Seriia «Oblik i finansy»*. *Zbirnyk naukovykh prats. Lutskyi natsionalnyi tekhnichnyi universytet*, vol. 12 (2), pp. 230–240.

Tomchuk OlenaCandidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Analysis and Statistics
Vinnitsia National Agrarian University

CASH FLOW STATEMENT AS AN ELEMENT OF INFORMATION SUPPORT FOR ANALYSIS OF FINANCIAL STATUS OF THE ENTERPRISE

The purpose of the article. The main and the only source of information on cash flows as a result of the activities of the enterprise is the cash flow statement, which is based in the market economy on the generalized data of financial accounting and which is the information link that joins the enterprise with the society and business partners-users of information on the cash flow as a result of operating, financing and investing activities. Comprehensive, reliable, timely and transparent information is a key for making optimal financial decisions on the enterprise's ability to attract and use funds and their equivalents, and its solvency.

The purpose of the study is to analyze the cash flow statement, which involves obtaining information on cash flows to characterize the ability of an enterprise to generate its own funds and manage them in a timely manner.

Methodology. A comparative method, grouping and vertical analysis, Internet resources are used in this study.

Results. In modern economic conditions, cash funds play an important role in the operation of the enterprise. On the one hand, they are an integral part of all stages of economic activity – from the acquisition of inventories to settlements with customers, and, on the other hand, they determine the current and future financial position of the enterprise. Information on the changes in cash flows in terms of operating, financing and investing information is presented in the cash flow statement.

In accordance with the international and national accounting standards, the following methods may be used to make the cash flow statement:

- 1) direct method;
- 2) indirect method.

The cash flow statement provides additional information for the users of financial statements concerning the changes in the balance sheet of the enterprise, as well as the relevance of the items of income and expenses received and paid in cash.

The cash flow statement for current and prior periods is also used to determine the future cash flows, which allows users to assess the ability of the enterprise to operate in the future and repay its obligations.

Net cash inflow is the excess of cash inflows over the amount of their expenses in the reported year, and net wasting is the excess of the amount of cash expenditures over their revenues.

It should be noted that the usefulness of this form of reporting is based on its provision of the information on where (for what purposes) the funds are spent at the enterprise and serves as a liquidity indicator (in the sense of the ability to repay short-term obligations).

The main tool for assessing the financial status of the enterprise is the analysis, which enables to assess objectively the internal and external relations of the analyzed object, e.g. characterize its solvency, efficiency and profitability of activities, prospects of the development, and then, based on its results, make informed decisions. Therefore, the analysis of cash flows is one of the urgent problems for the enterprise management.

Practical implications. Therefore, in order to increase the information value of the cash flow statement and efficiency of calculations on the quality of money turnover, it is proposed to separate the lines of incoming and outgoing cash flows by the types of activities and, in general, by the enterprise.

The quality of information is a determining factor in the sound decision-making and effectiveness of financial management. It must meet certain requirements.

The enterprise should display timely and reliable information on the changes in cash flows, since this information let management control current solvency, take operational decisions to stabilize it and evaluate the possibility of additional investments. Having this information, one can assess how stable the financial condition of the enterprise is.

Value/originality. The cash flow statement is extremely important information for both the enterprise management and its investors and creditors.

For the enterprise management, the cash flow statement is necessary to identify whether it will have sufficient cash funds to meet current business commitments, to determine the possibilities of financing investments, the ability to increase employee benefits and to pay off loans in the future. In order to use the information of the cash flow statement usefully and correctly, it is necessary to understand the interrelation of all forms of financial reporting, which primarily manifests itself in comprehension of how the changes in items in one form of reporting affect the changes in the items of the other.